

Βλ. πλήρες κείμενο σε pdf, στο Despoina Michalaga, academia.edu

BIBΛΙΑ

- Δέσποινα Στεφ. Μιχάλαγα, *Συμβολή στην Εκκλησιαστική Ιστορία της Πελοποννήσου κατά τη Β' Βενετοκρατία (1685-1715)*, Αθήνα 2008: Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών - Θεολογική Σχολή - Εκδόσεις Κληροδοτήματος Βασιλικής Δ. Μωραΐτου 4.

Σε συνεργασία

- Δέσποινα Σ. Μιχάλαγα, Κων. Η. Λιάκουρας - Δέσποινα Σ. Μιχάλαγα, *Θέματα Χειρόγραφης Παράδοσης, Αγιασματάριον*, Αθήνα 2016: Ηρόδοτος, Classica et Varia XVI.
- Νικόλαος Καπιάνος. *Νοταριακές πράξεις. Κάστρο Κεφαλονιάς (1571-1576)*, Χ. Βαγιωνάκης - Δέσποινα Μιχάλαγα - Μ. Μπλέτας εκδίδουν, Ν. Γ. Μοσχονάς επιστ. εποπτεία, Αθήνα 2008: Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών - Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (Πηγές 11).
- Ανδρέας Αμάραντος, *νοτάριος Κεφαλονιάς. Νοταριακές πράξεις (1548-1562)*, Χ. Βαγιωνάκης - Όλγα Κατσιβέλα - Δέσποινα Μιχάλαγα - Βάσω Μπελαβγένη - Μ. Μπλέτας εκδίδουν, Ν. Γ. Μοσχονάς επιστ. εποπτεία, Αθήνα 2001: Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών - Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (Πηγές 5).
- Δέσποινα Μιχάλαγα, Μ. Μπλέτας, Ν. Μοσχονάς, «Νοταριακή γλώσσα και γραφή τον 16ο αιώνα. Οι νοταριακοί κώδικες της Κεφαλονιάς», *Η Ελληνική Γραφή κατά τους 15ο και 16ο αιώνες*, Αθήνα 2000: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών - Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών (Διεθνή Συμπόσια 7), σσ. 31-51.

Κεφάλαιο σε βιβλίο

- *Ιερός Κώδιξ του Πανιερωτάτου και Λογιωτάτου Κυρίου Νικηφόρου Μόρμορη, Επισκόπου Κυθήρων (1758-1770)*, Ελένη Χάρου-Κορωναίου μεταγραφή κειμένων - επιμ. έκδοσης, Αθήνα 2020: Εταιρεία Κυθηραϊκών Μελετών 30 - Πηγές Εκκλησιαστικής Ιστορίας αρ. 3, σσ. 93-103.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Δ. Σ. Μιχάλαγα επιμ., *Βαλκανικοί Πόλεμοι (1912-1913), Επέτειος 100 χρόνων, Πρακτικά Ημερίδας 22 Μαΐου 2013*, Αθήνα 2016: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Θεολογική Σχολή, Κοσμητεία - Πεδίο.

- Δ. Σ. Μιχάλαγα επιμ., *Η Εκκλησία στα Ιόνια Νησιά, Από τη Βενετοκρατία στην Ένωση (1797-1864), Πρακτικά Ημερίδας 30 Ιουνίου 2014*, Αθήνα 2016: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Θεολογική Σχολή, Κοσμητεία - Πεδίο.
- Δ. Μιχάλαγα - Π. Μοσχονά επιμ., *Επτάνησος Πολιτεία 1800-1807, Μνήμη Σ. Δ. Λουκάτου*, Αθήνα 2016: Κέντρο Μελετών Ιονίου.

ΑΡΘΡΑ

- «Η “τάξις” της μητροπόλεως των Αθηνών και οι “πρόεδροι” της», *Επιστημονική Επετηρίς της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΕΘΣΠΑ)* 51 (2022), σσ. 449-465.
- «La promozione di Iacovos Saloufas ad arcivescovo di Rheon e Prastos», στο *Τόμος αφιερωμένος στον ακαδημαϊκό δάσκαλο Κωνσταντίνο Ντόκο*, Β. Βαϊόπουλος - Στ. Μπίρταχας - Γ. Παγκράτης επιμ., Αθήνα 2021: Ηρόδοτος, σσ. 453-468.
- «Ευαγγελικά: “η βεβήλωσις του Ιερού Ευαγγελίου” πρόξενος των αιματηρών γεγονότων του 1901», στο Κ. Γ. Τσικνάκης - Μαρία Σικ επιμ., *Βιβλικές Μεταφράσεις. Ιστορία και Πράξη, Επετειακός επιστημονικός τόμος για τα διακόσια χρόνια της Ελληνικής Βιβλικής Εταιρείας*, Αθήνα 2021: Ελληνική Βιβλική Εταιρεία, σσ. 147-174.
- «Ζακύνθιοι ελάσσονες εκπρόσωποι του Διαφωτισμού: Ιωάννης Κοντονής - Ιωάννης Λίτινος», στο *Νεοελληνικός Διαφωτισμός, Όψεις, Τομές, Διερευνήσεις, Διεθνής Ημερίδα, Αμφιθέατρο Ιδρύματος Β & Μ Θεοχάρακη, 22 Μαΐου 2017, Πρακτικά*, Αθήνα 2020: Ίδρυμα Παιδαγωγικών Μελετών και Εφαρμογών, σσ. 181-260.
- «Κυδωνίας και Αποκορώνου Αγαθάγγελος Ξηρουχάκης. Ιχνηλατώντας μία πολυπράγμονα εκκλησιαστική προσωπικότητα των νεότερων χρόνων», «Αποκόρωνας: Παρελθόν και Προοπτική», Β' Παγκόσμιο Συνέδριο Αποκορωνιωτών, Πρακτικά, τ. Β', Χανιά 2020: Κοινωφελές Ίδρυμα «Αγία Σοφία» - Ινστιτούτο επαρχιακού τύπου - Δήμος Αποκορώνου - Ομοσπονδία σωματείων Αποκορώνου Αττικής, σσ. 863-874.
- «Συμβολή στην επισκοπική ιστορία της Κεφαλονιάς. Το χφ. ΕΒΕ 2260.24», στο *ΙΑ' Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο Επτανησιακός βίος και πολιτισμός Κεφαλονιά, 21-25 Μαΐου 2018, Πρακτικά*, τ. III: Κοινωνική Ιστορία, Τύπος, Μουσική, Θέατρο, Τα Ιόνια Νησιά σήμερα, επιμ. Ηλ.

- Τουμασάτος, εποπτεία Γ. Ν. Μοσχόπουλος, Αργοστόλι 2019: Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών, σσ. 69-103.
- «Έθος συν άλλοις αρχαίο εμφιλοχωρείν ... Η επιβεβαίωση της σταυροπηγιακής αξίας της Μονής Υπεραγίας Θεοτόκου Φανερωμένης Κορίνθου», *Πρακτικά 3^{ου} Συνεδρίου Κορινθιακών Σπουδών «Ιστορικά Κορινθιακά Μοναστήρια», Κόρινθος 6-8 Μαΐου 2016, Κόρινθος 2019: Κέντρο Ιστορικών και Λαογραφικών Σπουδών Ν. Κορινθίας, σσ. 251-266.*
  - «Εκκλησιαστική ιστορία νεότερων χρόνων», στο *180 χρόνια θεολογικών σπουδών στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (1837-2017), Πρακτικά Θεολογικού Συμποσίου (9-11 Μαΐου 2017), Αθήνα 2018: Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών - Κοσμητεία Θεολογικής Σχολής, σσ. 395-408.*
  - «Ψηφίδες ιστορίας των μοναστηριών της Τσακωνιάς κατά τη δεύτερη Βενετική κυριαρχία στην Πελοπόννησο», *Χρονικά των Τσακώνων ΚΓ'/1 (2018) (Πρακτικά Η' Τσακωνικού Συνεδρίου, Λεωνίδιον - Πραστός, 9-11 Σεπτεμβρίου 2016), σσ. 247-264.*
  - «Εκκλησιαστικά του Ναυπλίου. Η Λατινική Αρχιεπισκοπή», *Ναυπλιακά Ανάλεκτα ΙΧ (2017) (Ευτυχία Δ. Λιάτα επιστ. επιμ., Της Βενετίας τ' Ανάπλι. 300 χρόνια από το τέλος μιας εποχής 1715-2015, Επιστημονικό Συμπόσιο, Ναύπλιο, 9-11 Οκτωβρίου 2015, Πρακτικά), σσ. 271-286, πίν. 393.*
  - «Τούρκος την θρησκείαν, το γένος Αλβανός, αλλά πολίτης Έλλην... Σύντομη αναφορά στους ετερόθρησκους φιλέλληνες», στο *Ο διεθνής περίγυρος και ο φιλελληνισμός κατά την Ελληνική Επανάσταση, Πρακτικά Ε' Συνεδρίου, Αθήνα 2017: Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος - Ειδική Συνοδική Επιτροπή Πολιτιστικής Ταυτότητας - Αρχονταρίκι, σσ. 207-222.*
  - «Μετόχι του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας στη βενετοκρατούμενη Πελοπόννησο», στο *Κ. Α. Δανούσης - Κ. Γ. Τσικνάκης επιμ., Ministerium Historiae. Τιμή στον π. Μάρκο Φώσκολο, Τήνος 2017: Δήμος Τήνου, σσ. 385-402.*
  - «Η Λευκάδα στην εκκλησιαστική ιστορία», στο *“Η Εκκλησία της Λευκάδας, η Κοινωνία και η Τέχνη”, Πρακτικά ΚΑ' Συμποσίου, Πνευματικό Κέντρο Δήμου Λευκάδας, Γιορτές Λόγου και Τέχνης, Λευκάδα 8-10 Αυγούστου 2016, Αθήνα 2017: Εταιρεία Λευκαδικών Μελετών, σσ. 43-60.*

- «Η Β' Βενετοκρατία στην Πελοπόννησο και η Εκκλησία κατά τη διάρκεια αυτής», *Θεολογικό Συνέδριο «Οι Νεομάρτυρες Χρίστος και Πανάγος οι εν Γαστούνη μαρτυρήσαντες 1716-2016»*, Σάββατο-Κυριακή 5-6 Μαρτίου 2016, *Κουρβισιάνειον Πνευματικόν Κέντρον Γαστούνης*, (Πύργος 2017): Ιερά Μητρόπολις Ηλείας, σσ. 21-40.
- «Ο άγιος Πιόνιος», στο *Οι Άγιοι της Σμύρνης και της Ιωνίας κατά τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες*, *Πρακτικά Α' Διεθνούς Αγιολογικού Συνεδρίου στη Σμύρνη (Εμπορικό Επιμελητήριο Σμύρνης, 6-7.2.2015)*, Αθήνα 2016: Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως - Ορθόδοξη Κοινότητα Σμύρνης, σσ. 141-157.
- «Το εκκλησιαστικό καθεστώς των Ιονίων νήσων έως την Ένωσή τους με την αυτοκέφαλη Εκκλησία της Ελλάδος», *Ιονικά Ανάλεκτα* 5 (2015), σσ. 169-179.
- «Η εκκλησιαστική περιουσία στην Ανω Μεσσηνία κατά τη δεύτερη βενετική κυριαρχία (1685-1715)», *Επιστημονική Επετηρίς της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΕΘΣΠΑ)* 48 (2013), σσ. 439-460.
- «Ο Χριστιανουπόλεως Νικόλαος - Νικόδημος - Νεκτάριος Γοργογύρης», *Πρακτικά Δ' Τοπικού Συνεδρίου Αρκαδικών Σπουδών (Τρίπολις - Δημητσάνα 1-3 Νοεμβρίου 2013)*, τ. Α', Αθήναι 2017, σσ. 335-356.
- «A short Overview of the Church History of Euboea Island (Negroponte) - Σύντομη συμβολή στην Εκκλησιαστική Ιστορία της Εύβοιας (4ος αι. - 1470)», στο *An Island Between Two Worlds: The Archaeology of Euboea from Prehistoric to Byzantine Times - Ένα νησί μεταξύ δύο κόσμων. Η αρχαιολογική έρευνα στην Εύβοια, προϊστορικοί έως και βυζαντινοί χρόνοι*, Ž. Tankosić - F. Mavridis - Maria Kosma επιμ., Athens 2017: Norwegian Institute at Athens (Papers and Monographs from the Norwegian Institute at Athens - Volume 6), σσ. 559-576.
- «Το εκκλησιαστικό οφφίκιο του “πρωτοπαπά” και η λειτουργία του στα βενετοκρατούμενα Επτάνησα», *Κερκυραϊκά Χρονικά* 9 (2016) (I' Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο, Κέρκυρα, 30 Απριλίου - 4 Μαΐου 2014, Τα Πρακτικά II. Ιστορία - Εκκλησία - Ιστορία της Τέχνης), σσ. 369-382.
- «Καλλιτεχνικός διαγωνισμός για την αναζωγράφηση του Ι. Ν. Ζωοδόχου Πηγής Αθηνών (1929) - Αρχειακά τεκμήρια», *Γ' Επιστημονικό Συμπόσιο της Νεοελληνικής Εκκλησιαστικής Τέχνης (Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, 22-24 Νοεμβρίου 2013)*, *Πρακτικά*, Ιωάννα Στουφή-Πουλημένου - Στ. Μαμαλούκος - Δ. Παυλόπουλος - Αχ. Χαλδαιάκης

- επιμ., Αθήνα 2015: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Θεολογική Σχολή - Τμήμα Θεολογίας, σσ. 407-424.
- «Παρατηρήσεις σε κείμενα του Νεοφύτου Κausοκαλυβίτου (Η εξήγηση του απολυτικίου της Αγίας Παρασκευής)», *Ο Διδάσκαλος του Γένους Νεόφυτος Κausοκαλυβίτης και το έργο του, Πρακτικά Συνεδρίου (Πύργος Ηλείας 24-25 Μαΐου 2008)*, Αθ. Θ. Φωτόπουλος επιμ., Πύργος Ηλείας 2014, σσ. 351-356.
  - «Βενετική πολιτεία... κατά Μητροπολίτου... υπέρ μοναστηρίων», *Πρακτικά 2ου Συνεδρίου Κορινθιακών Σπουδών "Ιστορικά Κορινθιακά Μοναστήρια" (Κόρινθος, 7-9 Οκτωβρίου 2011)*, Κόρινθος 2014, σσ. 433-446.
  - «Στυλιανός Βλασσόπουλος, ελάσσων λόγιος - απολογητής της Ορθοδοξίας», *Μνημοσύνη* 19 (2013), σσ. 273-288.
  - «Ο Μεθώνης Ιερεμίας Τυπάλδος και η βενετική εκκλησιαστική πολιτική στην περιοχή», *Πρακτικά της Διεθνούς Επιστημονικής Συνάντησης: De Veneciis ad Mothonom Ellhnes kai Venetoí sth Meθónh ta χρόνια της Βενετοκρατίας (Μεθώνη, 19-20 Μαρτίου 2010)*, Γωγώ Βαρτζελιώτη - Αγγελική Πανοπούλου επιμ., Αθήνα - Βενετία 2012: Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας - Σύλλογος Φίλων Κάστρου Μεθώνης (Συνέδρια 15), σσ. 161-180.
  - «Η συνοδική καθαίρεση του Κορίνθου Νεοφύτου εξαιτίας χρεών», *Πελοποννησιακά* 20 Β (2011) (Στέφανος εις Τάσον Αθ. Γριτσόπουλον), σσ. 77-92.
  - «Η Ζάκυνθος και οι κάτοικοί της στα κεφαλληνιακά νοταριακά κείμενα», *Ιονικά ανάλεκτα* 1 (2011), σσ. 173-182.
  - «Η ανθενωτική πολιτική του Δουκάτου των Νέων Πατρών επί της ηγεμονίας του σεβαστοκράτορος Ιωάννου», *Η Υπάτη στην εκκλησιαστική ιστορία, την εκκλησιαστική τέχνη και τον ελλαδικό μοναχισμό (Υπάτη, 8-10 Μαΐου 2009)*. Πρακτικά, Αθήνα 2011, σσ. 293-312.
  - «Η ανθενωτική πολιτική του Δουκάτου των Νέων Πατρών επί της ηγεμονίας του σεβαστοκράτορος Ιωάννου», *Η Υπάτη στην εκκλησιαστική ιστορία, την εκκλησιαστική τέχνη και τον ελλαδικό μοναχισμό (Υπάτη, 8-10 Μαΐου 2009)*. Πρακτικά, Αθήνα 2011, σσ. 293-312.
  - «Η Ζάκυνθος στην εκκλησιαστική ιστορία της βενετοκρατούμενης Πελοποννήσου», στο *Χαριστήριος Τόμος: "Φιόρα Τιμής για τον Μητροπολίτη Ζακύνθου Χρυσόστομο Β' Συνετό"*, Ζάκυνθος 2009, σσ. 625-641.

- «Το Ιστορικό Αρχείο του Ι. Ν. Αγίου Δημητρίου του Νέου Ψυρρή», *Α' Επιστημονικό Συμπόσιο της Νεοελληνικής Εκκλησιαστικής Τέχνης (Β' Αμφιθέατρο Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, 14-15 Μαρτίου 2008)*, Πρακτικά, Αθήνα 2009, σσ. 603-615.
- «Σύντομη αναφορά στον από Κερνίτζης Παλαιών Πατρών Παρθένιο Γ'», *Πρακτικά του Εκτάκτου Αχαϊκού Πνευματικού Συμποσίου 2006 (Αίγιον, 26-28 Μαΐου 2006)*, Αθήναι 2009, σσ. 117-130.
- «Τα μοναστήρια του *Teritorio di Corinto* και η εκκλησιαστική πολιτική των Βενετών (1685-1715)», *Πρακτικά 1ου Συνεδρίου Κορινθιακών Σπουδών "Ιστορικά Κορινθιακά Μοναστήρια"* (Κόρινθος 5-7 Μαΐου 2006), Κόρινθος 2009, σσ. 294-331.
- «Νικόδημος Βαβατενής, ο κακόδοξος λόγιος επίσκοπος Έλους», *Επιστημονική Επετηρίς της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΕΘΣΠΑ)* 43 (2008), σσ. 447-478.
- «Ο Ναυπλίου και Άργους Αμβρόσιος και οι εκκλησιαστικές του περιπέτειες. (Συμβολή στην προσωπικότητα του ιεράρχη από αδημοσίευτα έγγραφα της β' βενετικής κυριαρχίας στην Πελοπόννησο)», *Πελοποννησιακά ΚΘ'* (2007-2008), σσ. 129-178.
- «Επιστολές προς άδηλον Αρχιεπίσκοπον Αιγίνης (1703)», *Η Αιγιναία* 13 (2007), σσ. 51-59.
- «Αναφορά του Daniel Dolfin σχετικά με την Ορθόδοξη Εκκλησία στη βενετοκρατούμενη Πελοπόννησο», *Επιστημονική Επετηρίς της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΕΘΣΠΑ)* 41 (2006), σσ. 597-638.
- «Ζαχαρίας Μακρής. Εκκλησιαστικός παράγων του 18ου αιώνα. (Επιστολές από τη β' Βενετοκρατία στην Πελοπόννησο)», *Επιστημονική Επετηρίς της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΕΘΣΠΑ)* 29 (2004), σσ. 591-640.
- «Πατριαρχικά γράμματα από τη Β' Βενετοκρατία στην Πελοπόννησο», *Επιστημονική Επετηρίς της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΕΘΣΠΑ)* 28 (2003), σσ. 635-676.
- «Ιστορικό περίγραμμα του Ιερού Ναού Αγίων Θεοδώρων Α' Κοιμητηρίου Αθηνών», *Ιστορική και Αρχαιολογική τεκμηρίωση Ι. Ν. Αγίων Θεοδώρων Α' Κοιμητηρίου Αθηνών, Επιστημονική Επετηρίς της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΕΘΣΠΑ)* 25 (2000), [Παράρτημα] σσ. 685-698.

- «Τα χωριά Καμενίτσα και Αχαϊά στις βενετικές πηγές. Μια πρώτη αναφορά», *Αχαϊκό Τοπίο II, Δύμη και Δυμαία χώρα*, Α. Δ. Ριζάκης επιμ., Αθήνα 2000: Κέντρον Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας - Εθνικόν Ίδρυμα Ερευνών - Δήμος Κάτω Αχαϊάς (Μελετήματα 29), σσ. 179-194.
- «Οι “παραβαλανείς” ως φορείς κοινωνικής αντίληψης των πρώτων χριστιανικών χρόνων», *Επιστημονική Επετηρίς της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΕΘΣΠΑ) 24 (1999)*, σσ. 523-554.
- «Η ζωή και το έργο “Νικολάου Κούρσουλα του Ζακυνθίου, διδασκάλου, φιλοσόφου και θεολόγου”», *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου “Άγιοι και εκκλησιαστικές προσωπικότητες στη Ζάκυνθο” (Ζάκυνθος 6-9 Νοεμβρίου 1997)*, τ. Α', Αθήναι 1999, σσ. 327-362.